

หัวข้อการบรรยาย “ธรรมาภิบาลข้อมูล” (Data Governance)

วันที่ 22 สิงหาคม 2566

เวลา 9.00 – 10.30 น.

ห้องประชุม Grand Ballroom ห้องประชุม 1 ห้องประชุม 2 ห้องประชุม 3

ดร.อุรัชฎา เกตุพรหม

ผู้อำนวยการฝ่ายมาตรฐานดิจิทัลภาครัฐ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

ในช่วงการระบาดโควิด ทาง DGA ได้ช่วยสนับสนุนให้เกิดรัฐบาลดิจิทัล จัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566-2570 มีเป้าหมายสูงสุดต้องการ optimized ข้อมูล ซึ่งต้องมีข้อมูลที่ถูกต้อง ต้องทำ data strategy เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล ซึ่งการดำเนินนโยบายแบบ data-driven policy จะนำไปสู่การออกนโยบายและมาตรการ ประกอบด้วย การขับเคลื่อน Data-driven organization ใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง มีการใช้นวัตกรรมใหม่มาช่วยในการขับเคลื่อน นำข้อมูลมาวิเคราะห์ว่าจะไปทางไหน และนำเสนอเป็นภาพที่เข้าใจง่าย เพื่อใช้สื่อสาร

พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 มาตรา 8 ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐประกอบด้วย 1) การกำหนดสิทธิ หน้าที่ ความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูล 2) การมีระบบบริการและกระบวนการจัดการและคุ้มครองข้อมูลที่ครบถ้วน (data management) 3) การมีมาตรการในการควบคุมและพัฒนาคุณภาพข้อมูล (data dictionary) 4) การกำหนดนโยบายหรือกฎเกณฑ์การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล (data policy) และ 5) การจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ (Meta data) จะบอกบทบาทผู้บริหาร อยู่ใน data catalog โดยธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐช่วย Security Control, Access Control และ Quality Control ทั้งนี้กระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลต้องทำงานร่วมกันได้ตามมาตรฐาน ข้อมูลกำหนด และหลักเกณฑ์ นำไปสู่การเข้าถึงบริการภาครัฐอย่างมีมาตรฐาน สะดวก เป็น Digitalization โดยกรอบการพัฒนามาตรฐานรัฐบาลดิจิทัล ได้แก่ Data government การจัดลำดับขั้นในการเข้าถึงข้อมูล (Data Catalog) ใครเข้าถึงข้อมูลได้ คุณภาพข้อมูล การแชร์และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐและเอกชน และการเข้าถึงบริการภาครัฐ

การขับเคลื่อนองค์กร data governance ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ 1) บุคลากรต้องอยากทำ จัดตั้งคณะทำงาน 2) กำหนดนโยบาย วางกฎเกณฑ์ และ 3) ปรับกระบวนการเพื่อให้การพัฒนาระบบดูแลจัดการข้อมูลเป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งนี้ผลลัพธ์ของธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ใช้งานง่าย เข้าถึงได้ง่าย ข้อมูลทางหาง่าย ในส่วนของกรอบธรรมาภิบาล ต้องสร้างสภาพแวดล้อมในการธรรมาภิบาลข้อมูล นิยามข้อมูล กฎเกณฑ์ของข้อมูล โครงสร้างธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (คณะกรรมการ ทีมบริการข้อมูล ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) กระบวนการตาม PDCA

วงจรชีวิตข้อมูล (data life cycle) ประกอบด้วย สร้าง จัดเก็บ ใช้ เผยแพร่ จัดเก็บถาวร และทำลาย สำหรับ Data Governance เป็นการมองภาพใหญ่ ทั้งอดีต ปัจจุบัน อนาคต เอาความคิดของคนเป็นหลักก่อนว่า จะทำอะไร ความจำเป็นของข้อมูล ส่วน data management เน้นไปที่วงจรชีวิตข้อมูล ทำ data catalog, data security & Privacy และ data quality

การขับเคลื่อนธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐที่สำคัญ คือ บุคลากร ประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายข้อมูล (CDO) มีบทบาทในการกำกับดูแล การใช้ประโยชน์ ความปลอดภัย เจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูล (DPO) มีบทบาทในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ความร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแล การสื่อสาร ซึ่งเจ้าหน้าที่ CDO กับ DPO ต้องไม่ใช่คนเดียวกัน

หน่วยงานภาครัฐต้องดำเนินการตาม พ.ร.บ. การบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ซึ่งปัจจัยที่สำคัญ คือ บุคลากร ในการขับเคลื่อนให้เกิด Data Governance

ชื่อ-สกุล นางสาวนาฏอนงค์ เจริญสันติสุข

นายนายนิติพันธ์ นำก้าวหน้า

บันทึกการประชุม